

Табанець І.В.

*вчитель інформатики,
Криворізький Центрально-Міський ліцей*

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНИХ ПРОЕКТІВ

Серед основних орієнтирів української освіти сьогодні визначено компетентнісний підхід. І це й не дивно, адже сьогодення вимагає від випускників навчальних закладів (не лише середніх навчальних закладів, але й вищих) окрім знань, вмінь та навичок ще особистісного ставлення до цього набору, високого рівня мотивації та інших якостей. Різні аспекти компетентнісного підходу розглядають у своїх роботах як українські, так і зарубіжні науковці й освітяни: Н. М. Бібік, М. С. Головань, О. М. Гончарова, О. М. Дахін, І. О. Зімняя, П. Згага, Е. Ф. Зеєр, І. С. Мінтій, О. В. Овчарук, О. І. Пометун, О. М. Спірін.

І. С. Мінтій у складі компетентності визначено наступні складові: когнітивно-змістову (гносеологічну) – знання; операційно-технологічну (праксеологічну) – навички, уміння, досвід діяльності; ціннісно-мотиваційну (аксіологічну) – мотивація, ціннісне ставлення; соціально-поведінкову – комунікабельність, здатність до адаптації, здатність до інтеграції [1, с. 20].

Відповідно до оновленої програми з інформатики для 5-9 класів середніх загальноосвітніх закладів очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів містять наступні складові: знаннєву, діяльнісну та ціннісну [1, с. 9]. Формування ж соціально-поведенкової складової компетентності відбувається під час виконання колективних проектів. В [3, с. 188] підкреслено важливість останньої складової компетентності: «однією з навичок, що має сформувати людина, яка прагне бути успішною в змінному світі, – це уміння комунікувати».

На етапі виконання групових проектів учні вчаться складати план роботи, розподіляти функції і взаємостосунки у колективі, висувати гіпотези, здійснювати пошук, критичний аналіз та відбір матеріалу. Формується вміння ораторського мистецтва, вміння формулювати власні ідеї й аргументовано доводити їх, погоджувати власні думки з іншими учасниками групи; вміння ставити цілі та знаходити шляхи їх досягнення; розуміння відповідальності за виконану роботу; наполегливість; вміння використовувати засоби інформаційно-комунікаційних технологій для організації спільної роботи; вдосконалюються навички взаємонавчання, взаємоконтролю, самоконтролю.

Завдяки виконанню колективних проектів відбувається систематизація, поглиблення та вдосконалення знаннєвої, діяльнісної й аксіологічної складових компетентності.

Під час виконання колективних проектів дуже важливою є організаційна функція вчителя. Звісно ж, необхідно стимулювати учнів і до самостійного об'єднання у групи і до самостійного виконання групами проектів. Але керівництво вчителя є обов'язковим.

В роботі [2, с. 134] серед засобів для організації спільної роботи виокремлено Dropbox, Skype та подкасти. Оскільки інформаційно-комунікаційні технології невпинно розвиваються, то необхідно доповнити цей перелік сучасними програмними засобами, використання яких сприятиме проведенню колективної роботи на більш високому рівні. Наприклад, можливе використання сервісів Google.

Для отримання доступу до базового набору сервісів Google необхідна електронна скринька gmail. Увійшовши до неї, у правому верхньому куті необхідно обрати додатки Google: серед найбільш поширених можна виокремити Диск Google, Календар, Blogger та ін.

Диск Google надає можливість створювати або завантажувати для збереження або наступного редагування онлайн текстові документи, електронні таблиці, презентації, малюнки та форми (для представлення даних різноманітних опитувань).

Для всіх файлів і папок, розміщених на Диску Google можливе наступне налаштування спільного доступу: усі, хто має посилання, можуть переглядати/редагувати; користувачі, які вказані у відповідному полі, можуть редагувати й додавати інших користувачів; лише користувачі, які вказані у відповідному полі, можуть переглядати.

Використання Диску Google сприяє закріпленню знанневої, діяльнісної та ціннісної складових компетентностей з розділу «Інформаційні технології» тем «Створення та опрацювання текстових документів», «Створення та опрацювання табличних даних», «Створення та опрацювання графічних зображень», «Створення та опрацювання комп'ютерних презентацій». Учень/учениця:

- створює текстовий документ/ таблицю/ презентацію та налаштовує їх друк/ показ;
- знає принципи естетичного оформлення текстового документу/ таблиці/ презентації й оцінює якість документу та дотримання вимог щодо його оформлення;
- пояснює принципи спільної роботи з документом та здійснює налаштування спільного доступу відповідно до конкретних вимог;
- планує представлення презентації та виступає з нею перед аудиторією;
- обґрунтовує доцільність використання таблиць та презентацій у своїй навчальній діяльності та повсякденному житті [1].

Отже, під час виконання колективних проектів у учнів відбувається формування не лише соціально-поведінкової складової компетентності, а й усіх інших складових – знанневої, діяльнісної, ціннісної, а за рахунок використання засобів для організації спільної роботи – підвищується рівень сформованості відповідних складових компетентності з теми «Інформаційні технології».

Список використаних джерел:

1. Інформатика 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів / Міністерство освіти і науки України. – К., 2017. – 24 с.
2. Мінтій І. С. Формування у студентів педагогічних університетів компетентностей з програмування на основі функціонального підходу : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед.

наук : 13.00.02 – теорія та методика навчання (інформатика) / Мінтій Ірина Сергіївна; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2013. – 21 с.

3. Морзе Н. В. Інформатика : підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів / Н. В. Морзе, О. В. Барна, В. П. Вембер. – К. : УОВЦ «Оріон», 2017. – 221 с.